

mera de menstruis purgationibus problemata, nescio an tam uerè ac audacter medici & philosophi soluant. quum inter reliquas huius generis quæstiones, quam ob rem animalium sola mulier, & fortè equa, menstruo laborent sanguine, interrogant. ac intrepidè uulgo imponentes asserunt, alijs scemini sexus animalibus in pennas, crines, cornua, squammas, eam menstruam purgationem absumi: in muliere uerò, utpote læui ac depili, singulis mensibus defluere. quasi uerò nō frequentioribus & procerioribus plumis gallus quàm gallina, & in reliquo auium grege masculi magis quàm femellæ ornarentur: deinde illi solidiores maiores quæ ungues, & cristam (qua aues ornantur) longè proceriorem maiorem quæ obtinerent. Ac dein quasi leo non hirsutior læna esset, & ampliori longiori quæ cauda & iuba equus quàm equa. & in ceruorum sexu & bouum non tam pilorum quàm cornuum frequentia, & proceritate, nulla planè esset differentia: & quasi mulieris ad talos usque pendens coma, qua sponas apud nostras crines, acrium medicaminum ui, Italarum more haudquaquam erodentes, uelut chlamyde obiectas indies uidere est, non uiri omnes pilos sæpe etiam mole superaret. Verum hæc aliò spectant: quemadmodum & illud, cur mamillæ mulieribus maiores quàm uiris obtigerunt. ac proinde reliquam constructionis mamillarum rationem aggrediamur. His forma exterius rotunda, ut minus iniurijs essent obnoxia, perquam idonea fuit: intus uerò ea parte qua pectori committuntur, planas latas quæ merito illas fecit Natura, ut firma niterentur basi. Teneram quoque & prominentem merito adipiscuntur papillam, ut hanc angusto tenero quæ infantis osculo inditam, is confestim labijs molliuscule constringat, & inferiorem deducens maxillam, & buccas contrahens lac attrahat, deinde instar canalis linguam inflectens ad stomachum, à nemine interim edoctus, propellat. Vt uerò in illo suctu papilla turgidior procerior quàm aliàs dum minimè opus est redderetur, similem cum pene possidet substantiam, quæ & laxari concideret, & rursus à suauis contactu intumescere erigi quæ idonea censeretur. Papilla autem seu suu exactiori, & neruorum furculis abundat, ut mamillis hac quoque ex parte cum genitalibus esset affinitas. Vt enim illis ad uenerum congressum generis quæ propagationem, illecebram ac uoluptatem indidit Natura: sic quoque & uberibus, & potissimum papillis, ut in lucem iam editus fetus tenerulo & nondum dentato ori papillam lubentiùs mater titillandam prurientem que inderet, ac sugendam offerret. Mamillarum uerò glandulosa substantia eius est ad iustitiam temperiei, ut in uenis adductum sanguinem in lac familiare hominis alimentum conuere concocere possit. Venæ etiam non minori industria ex remotis longis quæ partibus multis anfractibus, ut sanguis melius mamillis præpararetur, sunt porrectæ: quod non tam necessarium atque utiliter accidit. Necessarium quidem, quoniam (& si secus Galeno uisum sit) succinctiori quàm nunc uia uenæ mamillis non potuissent deduci. Quo pacto enim, quæso, à uena caua, quæ inter septum transversum & cordis auriculam nulla suffulta basi uena quæpiam recta sursum inter costarum interualla ad mamillas (quod Galenus facile factu arbitratur) commodè deduceretur? Primum enim nō ut reliquæ cauæ uenæ caudex, hæc crassam fieri oportuit, ac proinde fuisset inualida, neque cartilaginum interualla tantam uenam indemnem admississent, sed continuo comprimerentur, & ipsa tutius non firmata in thoracis motibus ilico diuelleretur, sanguinisque eruptionis periculo homines semper fuissent obnoxij. Verum exacta uenarum inter diffecandum ductus consideratio facile argumèto est, neque ab illis quæ in brachium feruntur uenis, in mamillas furculos commodius quàm nunc posse porrigi, multo quæ minus à caua & arteria magna, nisi à iugulo ubi hæ pectoris ossis summum contingunt. Quis uerò inflexionum & errantibus itineris uenarum, & harum quidem frequentium, non autem unius grandioris ad mamillas ductuum usus sit, uenæ ac arteriæ seminalium & aliorum uasorum materiam ab alio organo concoquendam deferentium errabunda itinera & gyri commonstrant. Quid porro ualeat uterum cum mamillis communio, ac proinde uenarum à mamillis ad eas quæ prope uteri uenas enascuntur congressus, is demum pernoscit, qui ex Aristotele lactis generatione usumque, & lactis ad tenerum adhuc infantem alendum, necessitatē perdidicit. Primum enim inter mamillas & uterum mirificum esse consensum, præter quod simul cum utero mamillæ exurgunt, quotidiana in abortibus, & quum secunda ualitudine fetus fruitur, experientia erudit. Neque id profectò iniuria, quum ad unum opus conficiendum uterum & mamillas cōparauerit Natura: uterum quidē, ut & antea diximus, ad semē cōcipiendū, ab soluendūque fectū: mamillas uerò, ad fectū recēs in lucē prodiū alendū. Atque hæc sanè cōfortij legē uenarū arteriarūque mutuus congressus ductusque efficiūt, quæ necessaria est, ut quādo fetus in utero auget efformaturque, illi soli alimentū ex utrisque suppeditatū uenæ deriuēt: ubi uerò in lucē editus fuerit, totū id rursus mamillis influat. Vnde etiā fieri nō potest, ut simul & menses probè defluāt, & mulier lactet. Alterū namque membrū semper sicceat, dum sanguis in alterū declinat, deferiturque. Sanguinis autē dum utero gerit mulier, ad mamillas re-

fluxus

fluxus, priusquā parit, iam diu ad hunc modū incipit. Antequā mulier conceptum sit ætatis, sanguis ille singulis mēribus profluit: ex quo fetus, ubi multum allicit. Caterum uenæ indidem ad uteri latera consistæ, tam latæ, tam resque, ac sanguine turgidæ sunt, ut efformatum iam fectum, & augmēto temporis successu affatim enutiant, & nonnihil semper superflui colligant. Etum, aliò regurgitat, regionem quærens, in quem commodè transmigret regio sunt (sed ad hoc famulante Natura, & peculiari indita ipsis ui) uenæ abdominis musculos sursum conscendentes, & ad illas accedentes, quæ sursum excurrunt. illæ nanque suum sanguinem in has deponunt, & lac mensurat Hippocrates) germanum efficiunt. Quod autem, ut Galenus asserit, ut perfluum id reponerent, nullam commodiorem regionem habeant, falsum dam ac peculiari operationi tantum munus ascribamus. Venæ enim quæ impliores, & rectæ magis deorsumque protensæ sunt: aut etiam ut inter con quum mulier uterum non gerit, per uteri uenas sanguis is abundans mensum modo effluere possit. Et adhuc minus ueritati consonum est, uentris molem comprimendo ad sanguinis illius ad mamillas influxum quicquid culentissimè recti abdominis musculi, dum fecta rescindimus animalia, compatiatores redditi, mirum Naturæ opus nos exoculari cogunt, quo sursum proximè subditas, siue eas quæ rectis exporriguntur musculis, crassior ille faras angustasque uenas, & etiam plus quàm non prægnante muliere inflexas gitat. At in hunc modum de mamillarum usu sermo plus satis excrecet: opportunum erit omnium quæ hoc libro perstrinximus organorum diffecuratiſsimè subiungere.

QUONIAM PACTO ANATOMIE

gredi conueniat, & priuatim omnium quæ hoc libro commemorantur partium administrandi ratio. Caput XIX.

Caput, ac dein postremum sexti libri, & postmodum lubens ita accommodarem, ut singula capita eorum suis libris tractantur secandi artificium sic persequerentur, dumtaxat in aliquo corpore intueri, aut alijs commoſtari. Deinde ea Capita ita uelim descripta, ut si simul nexa fuerint, cuiusdam essent uniuersum secandi artificium commoſtari. Probè in Anatome uersatus, apud studiosos in publicis. Quamquam enim priuatam & inter paucos exhibitam sectionem, publice mo ambigat, quum tamen omnibus nō suppetat corporum copia, multo quæ quis, qui ad cuiusque uota sectionem aggredieretur, in promptu semper sit, sectionem à studiosis summopere experendam duco, ut ipsi uel obiter in ea sedocti, si quando in cadauer incidant, proprijs manibus administrationem & studia inuicem conferentes, hanc medicinæ seu naturalis philosophiæ parxentur: idque potissimum in nostra huius seculi felicitate, quando unā cum Anatome prorsus sopita, eouſque promouerit, ut omnia quæ hoc opere perſequi hyeme & Patarij & Bononiæ in ea spectantiū frequentia ad eum modum non sim, quo præſentes septem libros digessi. Primum enim adhibitis studiosiorum uariarum hominum senum ac iuuenum, mulierum & uirorum ossibus, comitis, simul cum simiarum & canum, aliquotque aliorum animalium ossibus, Galensibus ad eos qui introducuntur, prælegi, ac ossium cartilaginumque, seu eorum do humanam fabricam sustinent, ac quæ reliqua describuntur cognitionem omnium musculorum & ligamentorum pariter, ac omnium quæ secundo peribricam perſectus sum: priori sectione studiosos admonens, quoniam loco sequenti sectione ostensurus eram musculos describeret. atque quum longius uerba prælegere, ante sectionem, ipsius sententiā semper recensui, ac postmodum canem, & quum obtigit, simiam in omniū præſentia secui, sedulo omnia uti à commonstrās. Absoluta musculorum hystoria, in eodem corpore in quo illos auiscera, & quæ uulgo in tribus uentribus cōtineri dicimus, obiter ostendi: si ad uenarum, arteriarum & neruorum disciplinam hac ratione parans, quæ doctrinam ossa aggredior, ut scilicet uenas postmodum, arterias & neruos co-

Vteri cū mamillis communio rationis ratio. Lib. 4. de Generatione animalium ca. 8.

Formæ ratio.

Papillæ constructionis & rotundæ substantiæ eiusdem ratio.

q. 1. fig. 1. b. 6. m. 1. d. 1. p. 1. c. 1. d. 1. b.

fig. 1. b. 6. m. 1. d. 1. p. 1. c. 1. d. 1. b.